

STOCKHOLMS TINGSRÄTT   DOM
 Avdelning 3   2009-12-10
 Enhet 32   i Stockholm

Mål nr
 T 16183-06

PARTER

Kärande

Diskrimineringsombudsmannen
 Box 3686
 103 59 Stockholm

Ombud: Jur. kand. Ulrika Dietersson och jur. kand. Anders Wilhelmsson
 Diskrimineringsombudsmannen
 Box 3686
 103 59 Stockholm

Svarande

[Redacted]

Ombud: Advokat Bernt Sandström
 Box 5873
 102 40 Stockholm

DOMSLUT

1. [Redacted] förpliktas att till [Redacted] [Redacted] betala 60 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 6 september 2006 till dess betalning sker.
2. [Redacted] ska ersätta Diskrimineringsombudsmannen för dess rättegångskostnader med 40 984 kr, varav 36 984 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från denna dag till dess betalning sker.

Dok.Id 745853

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 8307 104 20 Stockholm	Scheelegatan 7	08-561 652 70	08-561 650 03	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00
		E-post: stockholms.tingsratt.avdelning3@dom.se www.stockholmstingsratt.se		

YRKANDEN M.M.

Diskrimineringsombudsmannen (DO), som i enlighet med övergångsbestämmelserna till diskrimineringslagen (2008:567) övertagit Ombudsmannen mot etnisk diskriminerings talan, har yrkat att [REDACTED] till [REDACTED] ska betala 80 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 6 september 2006 till dess betalning sker.

[REDACTED] har bestritt yrkandet. Han har i och för sig vitsordat beräkningssättet avseende yrkad ränta och ett belopp om 5 000 kr som skäliga.

Parterna har begärt ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDERDO

[REDACTED] har missgynnat [REDACTED] genom att inte göra en saklig bedömning av hennes individuella besvär, utan i stället grundat bedömningen på en osaklig generell negativ uppfattning om invandrade greker. Bedömningen har formulerats skriftligen i ett läkarutlåtande. Läkarutlåtandet har bidragit till att Försäkringskassan beslutade att neka [REDACTED] rätt till fortsatt sjukpenning. Genom sitt agerande har [REDACTED] behandlat [REDACTED] som har grekisk bakgrund, sämre än andra med en annan etnisk tillhörighet skulle ha blivit behandlade i en jämförbar situation. Missgynnandet har samband med [REDACTED] etniska tillhörighet.

[REDACTED] har också missgynnat [REDACTED] genom att i ett läkarutlåtande formulera sig nedsättande om greker, och om [REDACTED] i egenskap av invandrad grek, på ett sätt som har kränkt hennes värdighet. Missgynnandet har samband med [REDACTED] etniska tillhörighet.

██████████ behandling av ██████████ strider mot 13 § jämfört med 3 § 1 och 3 lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering (DFL). ██████████ är enligt 16 § samma lag skadeståndsskyldig för den kränkning som diskrimineringen av ██████████ inneburit.

██████████

Utlåtandet har baserats på en väl dokumenterad och omfattande utredning samt iakttagelser som gjorts av ██████████. De studier som genomförts under lång tid inom olika grupper och vid olika mottagningar ger en klar bild av överrepresentation bland kvinnor och även att en otydlig sjukdomsbild förekommer vid sjukskrivningar. De uppgifter som tagits in i utlåtandet har sin grund i tidigare genomförd forskning och har betydelse för att belysa frånvaron av psykisk sjukdom hos ██████████.

Något missgynnande av ██████████ har inte skett. ██████████ har inte gjort någon annan bedömning än den som skulle ha gjorts om en annan person med en annan bakgrund hade varit föremål för utredning. Koppling saknas mellan ██████████ etniska tillhörighet och påstådd diskriminering.

Utlåtandet har varit avfattat på svenska och endast sänts till Försäkringskassan. Utlåtandet har inte varit en offentlig handling. I den utsträckning som ██████████ tagit del av uppgifterna har hon erhållit dem på egen begäran och dessutom med hänsyn till de språkkunskaper hon uppvisade vid undersökningen haft behov av tolk för att tillgodogöra sig innehållet.

UTVECKLING AV TALANDO

[REDACTED] flyttade från Grekland till Sverige år 1968. År 1977 flyttade hon tillbaka till Grekland med sin familj där de bodde och arbetade fram till slutet av 1990-talet då de återvände till Sverige. Fram till november 2002 arbetade hon i en städfirma. Därefter blev hon sjukskriven p.g.a. ångestladdade sömnstörningar m.m. År 2004 remitterade Försäkringskassan [REDACTED] till [REDACTED] specialist i psykiatri vid [REDACTED]. Syftet med remitteringen var att få en s.k. psykiatrisk medbedömning i långvarigt sjukskrivningsärende. [REDACTED] besökte kliniken vid två tillfällen och hade samtal med leg. psykoterapeut [REDACTED] och [REDACTED]. Den 13 juli 2004 utfärdade [REDACTED] ett psykiatriskt utlåtande avseende [REDACTED].

Det är förståeligt att ett utlåtande måste innehålla vissa delmoment för att få relevant innehåll. Men det ifrågasätts om alla uppgifter i utlåtandet varit nödvändiga för att ge Försäkringskassan vägledning. Vad tillför exempelvis parenteserna om ”greker från Kilkis” och på vilket sätt har [REDACTED] såsom anges i läkarutlåtandet, ”somatiska och psykologiska besvär, bristande språkkunskaper och övriga förutsättningar, den dåliga anpassningen till svenska förhållanden och framförallt hennes obefintliga motivation för återgång till arbetet” samband med ”grekisk pensionsålder för kvinnor” och vad menas med ”det enda som gäller är en enkelbiljett till Grekland”.

Bedömningen i utlåtandet är grundad på generaliserande, nedsättande omdömen om invandrade greker. Utlåtandet riktar sig på ett nedlåtande sätt mot grekiska kvinnor. Innehållet i utlåtandet insinuerar att greker generellt sett är arbetsovilliga och överdriver sin sjukdomsbild för att kunna bli sjukskrivna och leva på sjukförsäkringssystemet. Eftersom [REDACTED] har grekisk bakgrund och inte känner igen beskrivningen av sina landsmän samt än mindre anser att

beskrivningen passar in på henne själv upplever hon skrivningen som förnedrande och förödmjukande. [REDACTED] som har arbetat hela sitt liv fram till sin sjukskrivning år 2002, känner sig kränkt av utlåtandet.

Genom att vara född i Grekland sorteras [REDACTED] in i en grupp av människor och bedöms med utgångspunkt från fördomar och generella slutsatser om andra gruppmedlemmars egenskaper. Hon blir därmed inte bedömd individuellt, förutsättningslöst och utifrån vem hon själv är. Detta innebär att hon missgynnas i förhållande till andra patienter med svensk bakgrund, eftersom en ”svensk” patient inte skulle ha blivit bedömd utifrån typiska ”svenska beteenden”.

Socialstyrelsen har i beslut den 8 augusti 2005 funnit att läkarutlåtandet brister i objektivitet och innehåller svepande generaliseringar och personliga förmodanden som inte har något i ett objektivt utlåtande att göra.

Den ideella skadan avser angrepp på den personliga integriteten och kränkning av den enskildes värdighet.

[REDACTED]

[REDACTED] är en verksamhet som varit etablerad sedan slutet av 1970-talet och är en specialistmottagning inom området psykiatri. Sedan 10-15 år tillbaka har mottagningen anlitats av Försäkringskassan i Stockholm för psykiatriska medbedömningar i tveksamma sjukskrivningsärenden. Dessa medbedömningar utförs av ett team. Vid de försäkringsmedicinska utredningarna ingår i teamet utöver [REDACTED] en psykiatriker som tillika är psykoanalytiker, samt fyra psykologer/psykoterapeuter med olika specialkompetenser.

Mottagningen genomför helt förutsättningslösa utredningar där det är av stor vikt att väga in psykosociala, sociokulturella, personlighetspsykologiska, ekonomiska och

arbetsmarknadsmässiga skäl i den psykologiska och psykiatriska bedömningen, vilket är nödvändigt för att få en representativ helhetsbild.

Mottagningen använder klarspråk med nomenklatur och terminologi ur psykologisk och psykiatrisk facklitteratur samt använder sig i sina utlåtanden av den i Sverige antagna klassificering som återges i World Health Organizations (WHO) ICD-10, klassifikation av psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar.

Utredningen genomförs så att minst en läkare och en psykolog/psykoterapeut på mottagningen vid sammanlagt tre-fyra undersökningstillfällen träffar den person som det försäkringsmedicinska ärendet avser. Därefter genomförs en konferens mellan läkare och deltagande utredare, varefter ett samlat utlåtande utfärdas och tillställs Försäkringskassan.

██████████ blev kontaktad av Försäkringskassan som beställde ett utlåtande avseende en långtidssjukskriven grekisk medborgare. Försäkringskassan styr med sin frågeställning de delar som ska belysas. I ██████████ ärende begärdes en medbedömning utifrån den sjukskrivning som vid tillfället hade varat i mer än ett och halvt år. Som grund för sjukskrivningen hade läkare angett ”dystymi, generaliserad oro, astma, värk med neurologiska bortfallssymtom samt diabetes”.

Under rubriken sammanfattning i ██████████ läkarutlåtande anges ett antal faktorer som ██████████ finner och som kan förklara ██████████ tillstånd, men inte något av det som framkommit vid utredningen ger vid handen att ██████████ lider av psykisk sjukdom. Slutsatsen är att ██████████ uttrycker sig på ett sätt att det går att utläsa att hennes önskan är att få tillbringa sin tillvaro i Grekland, där hennes vuxna barn är bosatta. ██████████ konstaterar att det inte går att förvänta sig någon förändring eller förbättring i hennes tillstånd, men han konstaterar också att det inte på vad som framkommit går att sjukskriva henne för psykiatrisk sjukdom då ██████████ saknar sådana symptom. Det har vidare konstaterats att ██████████ skäl till

återemigration till Sverige framstår som oklara. [REDACTED] konstaterar därutöver att vid en bedömning av [REDACTED] somatiska och psykologiska besvär, bristande språkkunskaper och övriga förutsättningar, den dåliga anpassningen till svenska förhållanden och framförallt hennes obefintliga motivation för återgång till arbetet, att hon faktiskt har uppnått pensionsåldern för grekiska kvinnor.

Därutöver anges ett utdrag ur tidigare forskningspublikationer inom parentes för att undertrycka de problem som en dålig sociokulturell anpassning i Sverige kan grundas på: ”Noteras bör att greker från Kilkis var legendariska redan på 70-talet för sin karghet, sin dåliga anpassning i Sverige och sin benägenhet att sjukkassa sig”. Detta ska ses i samband med den angivna diagnosen Dålig sociokulturell anpassning i Sverige med klassifikation Z60.3 enligt WHO:s klassindelning ICD-10. Syftet med texten är att underbygga den diagnos som gjorts av WHO:s klassifikation av psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar.

Det går inte att beskriva en dålig sociokulturell anpassning om man inte samtidigt berör patientens tillhörighet som invandrad. De regler som gällde vid tidpunkten för upprättandet av utlåtandet om innehåll i intyg reglerades i SOSFS 1981:25 med föreskrifter om avfattande av intyg för personal inom hälso- och sjukvården.

På området finns det en omfattande mängd utredningar och undersökningar beträffande sjukskrivningar och åtskillnader mellan kön, invandrargrupper och andra förhållanden i syfte att söka förklaringar till åtskillnader. Av en undersökning utförd av [REDACTED] konstateras att en majoritet av de grekiska invandrare som deltagit i undersökningen invandrade till Sverige under 1960- och 1970-talet samt att de kommer från fattiga delar i landsbygden i norra Grekland. Merparten av invandrarna har anställningar inom städföretag/lokalvård. Även [REDACTED] har varit anställd som lokalvårdare. Av undersökningen framgår det att det inte gått att intervjua några kvinnor över 50 år inom en kontrollgrupp då samtliga dessa kvinnor antingen var sjukskrivna eller förtidspensionerade.

BEVISNINGDO

DO har som muntlig bevisning åberopat förhör under sanningsförsäkran med [REDACTED] och vittnesförhör med [REDACTED] och [REDACTED]

DO har som skriftlig bevisning åberopat Socialstyrelsens beslut den 8 augusti 2005 med bedömning av [REDACTED] utlåtande av [REDACTED] Försäkringskassans beslut den 27 oktober 2004, Länsrättens i Stockholms län dom den 23 oktober 2006 med bilagor och Kammarrättens i Stockholm beslut den 14 mars 2007.

[REDACTED] har som muntlig bevisning åberopat partsförhör under sanningsförsäkran med sig själv och vittnesförhör med [REDACTED] och [REDACTED]

[REDACTED] har som skriftlig bevisning åberopat sitt utlåtande, utdrag ur publikationer, utredning från år 1990 utförd av [REDACTED] och [REDACTED] rapport upprättad av [REDACTED] m.fl., rapport upprättad till en nordisk konferens av [REDACTED] SOU 2004:21, artiklar av [REDACTED] och [REDACTED] samt sammanställningen "Multiaxial".

DOMSKÄL*Allmänt*

Tingsrätten noterar inledningsvis att en ny diskrimineringslag (2008:567) trätt i kraft den 1 januari 2009, men att prövningen i detta mål, enligt övergångsbestämmelserna

till den nya lagen, ska ske enligt DFL, som fortfarande gäller i fråga om diskriminering som ägt rum före den nya lagens ikraftträdande.

I 13 § DFL stadgas att diskriminering som har samband med, såvitt nu är av intresse, etnisk tillhörighet är förbjuden i hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet. Av 16 § samma lag framgår det att den som diskriminerar någon på ett sätt som är förbjudet ska betala skadestånd för den kränkning som diskrimineringen innebär.

Av 3 § 1 DFL framgår det att direkt diskriminering innebär att en enskild person missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med, såvitt nu är av intresse, etnisk tillhörighet. I tredje punkten samma paragraf stadgas att med diskriminering genom trakasserier avses ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med, såvitt nu är av intresse, etnisk tillhörighet.

Tingsrätten ska i första hand ta ställning till om [REDACTED] utsatt [REDACTED] [REDACTED] för direkt diskriminering genom att, i stället för att göra en saklig bedömning av hennes individuella besvär, grundat sin bedömning på en osaklig generell negativ uppfattning om invandrade greker och på det sättet behandlat henne sämre jämfört med annan i en jämförbar situation samt om missgynnandet haft samband med [REDACTED] etniska tillhörighet.

Beroende på utfallet i den första delen kan det bli aktuellt för rätten att även ta ställning till om [REDACTED] utsatt [REDACTED] för diskriminering genom trakasseri i det att [REDACTED] i läkarutlåtandet formulerat sig nedsättande om greker och på det sättet kränkt [REDACTED] värdighet och om det haft samband med hennes etniska tillhörighet.

I 21 § DFL finns en särskild bestämmelse om bevisbördan i mål om diskriminering. Av bestämmelsen framgår att om den som anser sig ha blivit diskriminerad visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon blivit diskriminerad, är det

svaranden som ska visa att diskriminering inte förekommit. Bestämmelsen är ett undantag från huvudregeln om att den som påstår sig ha blivit utsatt för en skadeståndsgrundande handling har att styrka detta och den ska tolkas som en presumtionsregel. Vilka omständigheter som är presummerande får bestämmas vid rättstillämpning i det enskilda fallet (NJA 2006 s. 170).

I målet är ostridigt att [REDACTED] sjukskrevs helt i november 2002 på grund av generaliserad oro, reaktiv kris, depression, diabetes mellitus, blandat ångest- och depressionstillstånd samt astma och hypertoni. Försäkringskassan remitterade under år 2004 [REDACTED] till [REDACTED]. Syftet med remitteringen var att få en s.k. medbedömning i sjukskrivningsärendet. [REDACTED] besökte mottagningen vid två tillfällen och den 13 juli 2004 utfärdade [REDACTED] ett psykiatriskt utlåtande avseende [REDACTED].

Begreppet direkt diskriminering är uppbyggt kring kraven på missgynnande, jämförbar situation och orsakssamband. [REDACTED] har bestritt att dessa kriterier är för handen varför rätten måste prövas om dessa krav är uppfyllda innan den fortsätta bedömningen görs.

Kravet på missgynnande

För att diskriminering i DFL:s mening ska antas ha förekommit krävs att någon har missgynnats. En missgynnande behandling kan bestå i både aktivt handlande och underlåtenhet att handla. Ett missgynnande innebär att någon försätts i ett sämre läge eller går miste om en förbättring, en förmån, en serviceåtgärd eller liknande. En behandling är missgynnande om den kan sägas medföra en skada eller nackdel för den enskilde. Vad som är ett missgynnande bestäms på objektiva grunder. Det är alltså inte den enskilde som bestämmer vad som är ett missgynnande. Det kan vara så att en åtgärd som av någon upplevs som ett missgynnande, av de flesta andra skulle bedömas på ett annat sätt.

DO har gjort gällande att [REDACTED] missgynnat [REDACTED] genom att han inte gjort en saklig bedömning av hennes individuella besvär utan i stället grundat bedömningen på en osaklig generell negativ uppfattning om invandrade greker samt att bedömningen bidragit till att Försäkringskassan beslutade att neka [REDACTED] rätt till fortsatt sjukpenning. [REDACTED] har i sin tur gjort gällande att något missgynnande inte skett.

Tingsrätten ifrågasätter inte att det i och för sig kan vara befogat att ta upp den enskildes personliga förhållanden och bakgrund i ett läkarintyg, men dessa faktorer får inte bli avgörande för den objektiva medicinska bedömningen som ska göras. Redan av läkarintygets utformning och innehåll, speciellt de formuleringar som förekommer under rubriken "Sammanfattning/Bedömning" och "Diagnoser" framgår det att dessa baserats på generaliserande antaganden om invandrade greker som grupp i Sverige. Därtill kommer även att Socialstyrelsen i beslut den 8 augusti 2005 gjort bedömningen att läkarintyget i flera avseenden brister i objektivitet och innehåller svepande generaliseringar som inte hör hemma i ett intyg där arbetsförmågan ska bedömas. Socialstyrelsen har därutöver funnit skäl att i sin bedömning understryka att generella uttalanden från hälso- och sjukvårdspersonal om folkgrupper eller personer med visst nationellt eller etniskt ursprung inte hör samman med sakkunnig och omsorgsfull vård.

Som patient har [REDACTED] haft rätt att få ett sakligt och objektivt läkarutlåtande. [REDACTED] som var patient hos [REDACTED] har emellertid fått en bedömning baserad på generaliserande och lösa antaganden om invandrade greker som grupp i Sverige.

DO har gjort gällande att läkarutlåtandet bidrog till att Försäkringskassan beslutade att neka [REDACTED] rätt till fortsatt sjukpenning. Härvidlag gör rätten följande bedömning. Av Försäkringskassans beslut den 27 oktober 2004 framgår det att kassan bedömde att [REDACTED] arbetsförmåga inte var nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom. Försäkringskassan hänvisar bl.a. till [REDACTED] utlåtande och hans bedömning om att varken någon somatisk relevans

eller någon psykiatrisk problematik som berättigar till sjukpenning förelåg. Därutöver hänvisar Försäkringskassan till försäkringsläkaren [REDACTED] bedömning där denne i sin tur utförligt redogör för [REDACTED] bedömning. Därutöver har det i ett förhandsbesked ställt till [REDACTED] om att Försäkringskassan övervägde att inte betala sjukpenning till henne hänvisats till försäkringsläkaren [REDACTED] [REDACTED] yttrande som bl.a. anger följande: "Refererar till tidigare FL-yttrande 040804, i vilket kollega [REDACTED] mot bakgrund av ett mycket bra och klagande utlåtande 040713 från [REDACTED] gjort bedömningen, att funktionsnedsättning har övervägande kulturella och inte medicinska skäl". Vid en sammantagen bedömning av dessa omständigheter och mot bakgrund av Försäkringskassans beslut att neka [REDACTED] sjukpenning finner rätten att DO har gjort antagligt att [REDACTED] läkarutlåtande *bidrog* till att Försäkringskassan beslutade att neka [REDACTED] rätt till fortsatt sjukpenning. Denna omständighet medför att kravet på missgynnande i DFL:s mening är uppfyllt.

Kraven på jämförbar situation och orsakssamband

Avgörande för frågan om [REDACTED] har behandlats sämre än någon annan skulle ha behandlats i en jämförbar situation är om det i det enskilda fallet är rimligt och naturligt att olika individer behandlas lika. Även om det inte finns någon konkret person att jämföra med kan diskriminering ändå ha ägt rum. En sådan hypotetisk jämförelse kan göras genom att t.ex. agerandet eller behandlingen jämförs med de villkor som råder i branschen.

I detta fall råder det dock inte någon tveksamhet om att en korrekt medicinsk bedömning i huvudsak ska följa objektiva måttstock och vara utformad med noggrannhet och omsorg utan att baseras på vissa tillskrivna egenskaper hos folkgrupper eller personer med visst nationellt eller etniskt ursprung. Tingsrätten finner därför att [REDACTED] behandlat [REDACTED] som har grekisk

bakgrund, sämre än vad andra med en annan etnisk tillhörighet skulle ha blivit behandlade i en jämförbar situation.

Vad gäller kravet på sambandsorsak gör rätten följande bedömning. För att direkt diskriminering ska föreligga krävs ett samband mellan missgynnandet och diskrimineringsgrunden. Diskrimineringsbegreppet förutsätter varken en avsikt att diskriminera eller att vårdslöshet kan påvisas. Även en oavsiktlig diskriminering är förbjuden. Sambandet kan vara starkt eller svagt. Sambandet är starkast om det finns en avsikt att missgynna en viss person på grund av t.ex. etnisk tillhörighet, men en diskriminerande avsikt är inte nödvändig. Om t.ex. den etniska tillhörigheten är en av flera orsaker till den diskriminerande handlingen är det tillräckligt för att det ska vara fråga om diskriminering i DFL:s mening. Orsakssamband föreligger således även när diskrimineringsgrunden är en av flera faktorer som utgör orsaken till den missgynnande handlingen.

I detta fall är det ostridigt att [REDACTED] varit medveten om [REDACTED] [REDACTED] etniska tillhörighet. Som det redan konstaterats har [REDACTED] läkarintyg huvudsakligen baserats på [REDACTED] etniska tillhörighet och de antaganden som [REDACTED] gjort beträffande den etnicitet som hon tillhör. Tingsrätten finner således att det finns ett klart samband mellan missgynnandet och [REDACTED] etniska tillhörighet.

Har diskriminering förekommit?

DO har, mot bakgrund av det ovan nämnda, visat sådana omständigheter som ger anledning att utgå från att [REDACTED] blivit utsatt för diskriminering på grund av sin etniska tillhörighet. Vid sådant förhållande är det [REDACTED] som ska visa att diskriminering inte förekommit utan att anledningen till läkarutlåtandets utformning och däri använda formuleringar var en annan än [REDACTED] etniska tillhörighet.

[REDACTED] har gjort gällande att utlåtandet har baserats på en väl dokumenterad och omfattande utredning och iakttagelser som gjorts av [REDACTED] samt att uppgifter som tagits in i utlåtandet har sin grund i tidigare genomförd forskning, som har betydelse för att belysa frånvaron av psykisk sjukdom hos [REDACTED]

[REDACTED] har till stöd för sin ståndpunkt i huvudsak åberopat utredningar och publikationer utförda av [REDACTED] och [REDACTED] som även har varit [REDACTED] kollega vid [REDACTED]. Enligt [REDACTED] har emellertid de utredningar som åberopats av [REDACTED] genomgående den bristen att deltagarna inte på något sätt valts slumpmässigt ur populationen greker i Sverige, vilket gör att man inte kan dra några välgrundande eller generaliserande slutsatser om invandrade greker som grupp. Vidare har [REDACTED] framhållit att det av de studier som [REDACTED] åberopat i och för sig framgår vissa skillnader mellan greker och svenskar när det gäller sjukskrivningsmönster, men att det är svårt att utläsa något konsekvent mönster i dessa skillnader och att inga av dessa ger stöd för de antaganden som gjorts i utlåtandet om grekiska kvinnor med ursprung från viss del av Grekland.

Tingsrätten finner att [REDACTED] inte visat att anledningen till läkarutlåtandets utformning och däri använda formuleringar var en annan än [REDACTED] etniska tillhörighet. [REDACTED] har således utsatt [REDACTED] för direkt diskriminering i DFL:s mening. Han är därför skadeståndsskyldig gentemot [REDACTED]. Vid denna bedömning saknas anledning att pröva DO:s andrahandsgrund.

Skadeståndets storlek

Skadestånd enligt DFL har förutsatts ligga på en högre nivå än vad som gäller för kränkingsersättning enligt skadeståndslagen. DFL omfattar vitt skilda situationer varför ersättningens storlek varierar beroende på kränkningens art och omfattning samt

andra omständigheter i det enskilda fallet. En viktig skillnad mot ersättning enligt skadeståndslagen är att skadestånd enligt DFL inte endast syftar till att kompensera för den kränkning som diskrimineringen inneburit för en enskild, utan även att avskräcka från diskriminering.

[REDACTED] har utsatts för diskriminering i egenskap av patient. Hon har befunnit sig i en utsatt situation såtillvida att hon stått i ett beroende- och förtroendeförhållande till [REDACTED] vars medicinska bedömning skulle kunna komma att påverka hennes sociala och ekonomiska tillvaro. En patient måste kunna förlita sig på att få en medicinsk bedömning baserad på objektiva och medicinska grunder och inte bedömas utifrån generaliserande antaganden om den etniska grupp som hon tillhör. Därtill kommer att den diskriminering som [REDACTED] utsatt [REDACTED] för ligger väldigt nära en avsiktlig diskriminering, vilket ytterligare skärper kränkningens art. En ytterligare omständighet som skärper kränkningens omfattning är att [REDACTED] utlåtande, enligt vad DO gjort antagligt i målet, bidrog till Försäkringskassans negativa beslut gällande [REDACTED] rätt till sjukersättning. Med hänsyn till dessa omständigheter finner tingsrätten att 60 000 kr är en skälig ersättning för den allvarliga kränkning som diskrimineringen av [REDACTED] har inneburit.

Vad [REDACTED] anfört om att utlåtandet har varit avfattat på svenska och endast sänts till Försäkringskassan och att, i den utsträckning som [REDACTED] tagit del av uppgifterna, hon har erhållit dem på egen begäran och med hjälp av tolk ändrar inte tingsrättens bedömning. Något skäl för jämkning av skadeståndsbeloppet föreligger inte.

Ränta

Yrkandet om ränta har medgetts reservationsvis.

Rättegångskostnader

Enligt 18 kap. 1 § rättegångsbalken ska tappande part ersätta motparten för hans rättegångskostnader. [REDACTED] är tappande part i målet. Han ska därför ersätta DO för dess rättegångskostnader. Om beloppet råder det ingen tvist.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga (DV 401)

Överklagande ställt till Svea hovrätt inges till tingsrätten, med anledning av mellankommande helg, senast den 4 januari 2010. Prövningstillstånd krävs.

Nils Lidbom

Axel Taliercio

Kian Moazzez

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I TVISTEMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen.

Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten. Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i hovrätten inte lagts fram tidigare, ska klaganden i mål där förlikning om saken är tillåten förklara anledningen till varför omständigheten eller beviset inte åberopats i tingsrätten. Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i hovrätten.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.